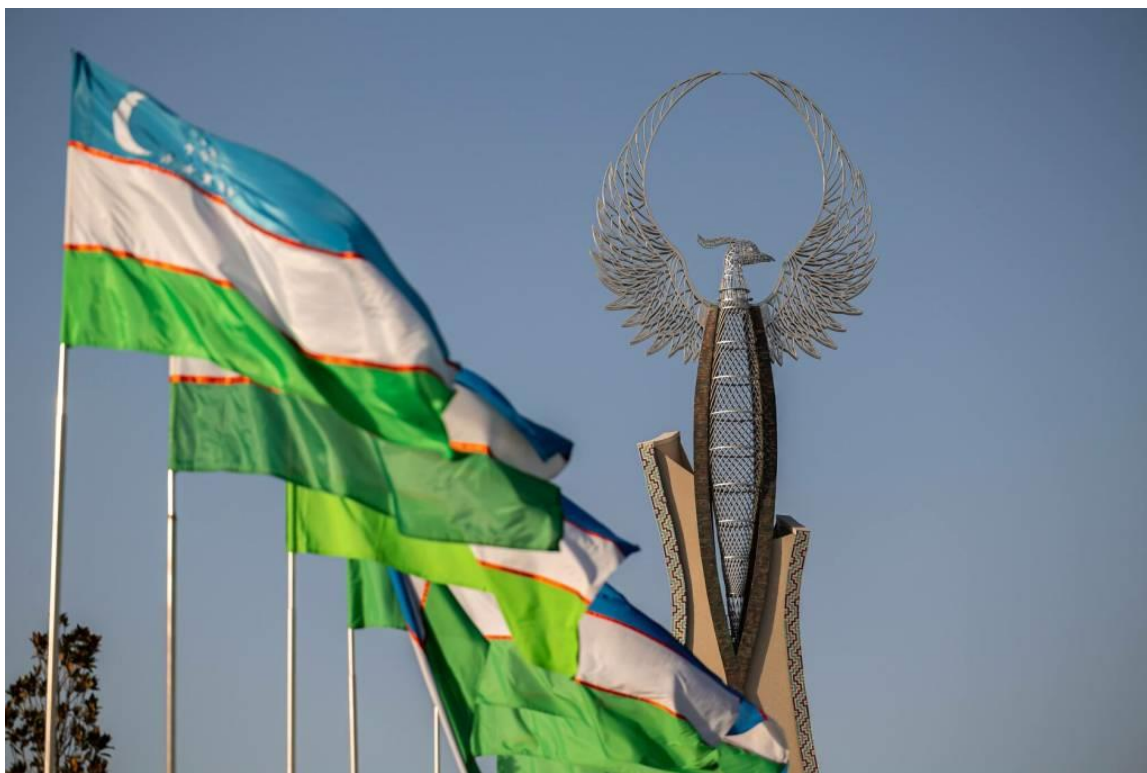

**DAVLAT RAMZLARI – MILLIY
G‘URUR, FUQAROLIK MADANIYATI
VA VATANPARVARLIKNI
SHAKLLANTIRISHNING MUHIM OMILI**

**O‘zbekiston Respublikasi Davlat ramzlari haqida
qo‘llanama**

Toshkent shahri

1. Davlat ramzlari nima va ular nima uchun muhim?

Davlat ramzlari – bu har bir mustaqil mamlakatning eng muhim belgilaridan biri hisoblanadi. Ularga davlat bayrog‘i, davlat gerbi va davlat madhiyasi kiradi. Bu ramzlar mamlakatning mustaqilligi, xalqning birligi va milliy qadriyatlarini o‘zida mujassam etgan muqaddas timsollardir.

Oddiy qilib aytganda, davlat ramzlari – bu mamlakatning yuzi, uning dunyo hamjamiyatidagi o‘rni va nufuzini ifoda etadigan belgilar hisoblanadi. Qanday qilib inson o‘z ismi orqali tanilsa, davlat ham o‘z ramzlari orqali dunyoga taniladi.

Davlat ramzlari xalqning tarixi, madaniyati va kelajakka bo‘lgan ishonchini ifoda etadi. Ular orqali millatning orzu-umidlari, tinchlikka bo‘lgan intilishi va farovon hayotga bo‘lgan maqsadlari aks ettiriladi.

Davlat ramzlari nima uchun muhim? Chunki ular:

- mamlakat mustaqilligining belgisi hisoblanadi;
- xalqni birlashtiradi;
- milliy g‘ururni oshiradi;
- yoshlarda vatanparvarlik tuyg‘usini shakllantiradi;
- davlatga bo‘lgan hurmatni mustahkamlaydi.

Masalan, xalqaro musobaqalarda davlat bayrog‘ining ko‘tarilishi yoki davlat madhiyasining yangrashi butun xalq uchun faxrli lahzaga aylanadi. Bu orqali mamlakatning yutuqlari va sharafi namoyon bo‘ladi.

Ayniqsa, yosh avlod tarbiyasida davlat ramzlarining ahamiyati katta. Maktablarda davlat ramzlari haqida tushuncha berish orqali bolalarda Vatanga bo‘lgan muhabbat va milliy g‘urur tuyg‘usi shakllanadi.

Shuning uchun davlat ramzlariga ehtirom bilan munosabatda bo‘lish – har bir fuqaroning burchi hisoblanadi. Ramzlarni ulug‘lash orqali biz o‘z Vatanimizga bo‘lgan muhabbat va sadoqatimizni namoyon etamiz.

Ramzlarga ehtirom – Vatanga ehtirom!

Ramzlar – millat birligining asosidir!

2. Davlat bayrog‘ining ma’nosi va ahamiyati

Davlat bayrog‘i – bu mamlakatning mustaqilligi, erkinligi va birligini ifoda etuvchi eng muhim ramzlardan biridir. U har qanday davlat uchun nafaqat rasmiy belgi, balki xalqning tarixi, orzu-umidlari va kelajakka bo‘lgan ishonchini o‘zida mujassam etgan muqaddas timsol hisoblanadi.

Bayroqni ko‘rgan inson darhol qaysi davlat haqida gap ketayotganini anglaydi. Bu – davlatning dunyo hamjamiyatidagi o‘rni va nufuzini belgilab beruvchi muhim ramzdir. Shu bois xalqaro anjumanlarda, sport musobaqalarida yoki rasmiy tadbirlarda bayroqning ko‘tarilishi mamlakat sharafiga namoyon etadi.

O‘zbekiston Respublikasi davlat bayrog‘idagi har bir rang va belgi muayyan ma’noga ega:

– **Moviy rang** – musaffo osmon va tinchlik ramzi. U xalqimizning osoyishta hayotga bo‘lgan intilishini anglatadi.

– **Oq rang** – poklik va soflik belgisi. Bu yurtimizda amalga oshirilayotgan ezgu niyatlar va toza maqsadlarni ifoda etadi.

– **Yashil rang** – tabiat va hayot ramzi. U yangilanish va taraqqiyotni anglatadi.

- **Qizil chiziqlar** – hayot kuchini, xalqimizning jon tomirini bildiradi.
- **Yarim oy va yulduzlar** – milliy qadriyatlarimiz va buyuk orzu-maqсадlarimiz timsoli hisoblanadi.

Davlat bayrog‘i ko‘tarilgan har qanday joyda mamlakatning mavjudligi, uning mustaqilligi va xalqining birligi namoyon bo‘ladi. Maktablarda, davlat tashkilotlarida, harbiy qismlarda yoki sport maydonlarida bayroqning hilpirab turishi yurtga bo‘lgan hurmat va sadoqatni yanada mustahkamlaydi.

Ayniqsa, yoshlar ongida Vatanga muhabbatni shakllantirishda davlat bayrog‘ining ahamiyati beqiyosdir. Bayroqqa qarab o‘sgan bola o‘zini shu yurtning ajralmas qismi sifatida his etadi.

👉 ***“Bayrog‘imiz – g‘ururimiz!”***

👉 ***“Bayroq baland bo‘lsa – millat ruhi baland bo‘ladi!”***

Shuning uchun davlat bayrog‘iga ehtirom bilan munosabatda bo‘lish – har bir fuqaroning muqaddas burchidir. Bayroqni asrash va ulug‘lash orqali biz Vatanimizga bo‘lgan muhabbatimizni namoyon etamiz.

3. Davlat gerbining mazmun-mohiyati

Davlat gerbi – bu mamlakatning tarixi, madaniyati, milliy qadriyatlari va xalqning hayot tarzini o‘zida mujassam etgan muhim davlat ramzidir. U shunchaki rasm yoki belgilar yig‘indisi emas, balki xalqning asrlar davomida shakllangan an‘analari, orzu-umidlari va kelajakka bo‘lgan ishonchini ifoda etadigan timsol hisoblanadi.

Har bir davlat o‘z gerbi orqali o‘zining qanday mamlakat ekanini namoyon qiladi. Unda xalqning mehnatsevarligi, tinchlikka bo‘lgan intilishi, farovon hayot qurishga qaratilgan maqsadlari va milliy qadriyatlari ramziy tarzda aks etadi.

O‘zbekiston Respublikasi davlat gerbida joylashgan har bir belgi muayyan ma’no kasb etadi:

– **Xumo qushi** – baxt, erkinlik va ozodlik ramzi hisoblanadi. U xalqimizning tinch va farovon hayotga bo‘lgan intilishini anglatadi. Shu bilan birga, Xumo qushi yurt osmonining musaffoligi va xalqning erkin yashashga bo‘lgan haq-huquqini ham ifoda etadi.

– **Charaqlab turgan quyosh** – mamlakatimizning yorug‘ kelajagi va porloq istiqbolini anglatadi. Bu ramz yurtimizda amalga oshirilayotgan islohotlar va taraqqiyot yo‘lidan dalolat beradi.

– **Bug‘doy boshoqlari** – xalqimizning farovonligi, to‘kin-sochin hayot va barakali mehnatini ifoda etadi.

– **Paxta shoxlari** – yurtimizning mehnat anʼanalari, baraka va boylik timsoli hisoblanadi.

Gerbda barcha ramzlar bir-biri bilan uygʻun holda xalqimizning mehnatkashligi, tinchlikparvarligi va kelajakka boʻlgan ishonchini namoyon etadi.

 “Gerb – xalqning tarixi va milliy qadriyatlari koʻzgusi!”

 “Gerbga ehtirom – Vatanga boʻlgan sadoqat belgisi!”

Davlat gerbi davlat idoralari binolarida, taʼlim muassasalarida, rasmiy hujjatlarda aks ettirilishi bejiz emas. Chunki u davlatning mustaqilligi, qonuniyligi va xalqning birligini bildiruvchi muhim ramzdir.

Ayniqsa, yosh avlod tarbiyasida davlat gerbining ahamiyati katta. Yoshlar gerb orqali oʻz Vatani tarixi va milliy qadriyatlari bilan tanishadi, unga nisbatan faxr va hurmat tuygʻusi shakllanadi.

Shuning uchun davlat gerbiga ehtirom bilan munosabatda boʻlish har bir fuqaroning muqaddas burchi hisoblanadi. Gerbni asrash va ulugʻlash orqali biz oʻz milliy qadriyatlarimizga va Vatanimizga boʻlgan muhabbatimizni namoyon etamiz.

Davlat madhiyasi – bu mamlakatning mustaqilligi, birligi va milliy g‘ururini ifoda etuvchi asosiy ramzlardan biridir. U xalqning orzu-umidlari, kelajakka bo‘lgan ishonchi va Vatanga muhabbatini musiqiy shaklda namoyon etadi.

Agar davlat bayrog‘i davlatning ko‘rinib turgan ramzi bo‘lsa, davlat madhiyasi xalqning ichki ruhiyatini, qalbidagi tuyg‘ularini namoyon etadigan musiqiy ramzdir. Madhiya yangraganda inson qalbida Vatanga bo‘lgan muhabbat, g‘urur va sadoqat tuyg‘ulari uyg‘onadi.

- xalqni birlashtiradi;
- milliy g‘ururni oshiradi;
- yoshlarda vatanparvarlik tuyg‘usini shakllantiradi;
- davlatga bo‘lgan hurmatni mustahkamlaydi.

O‘zbekiston Respublikasi davlat madhiyasi xalqimizning ozod va farovon hayotga bo‘lgan intilishini, yurtimizning tinchligi va ravnaqini, xalqning birligi va mehnatsevarligini ifoda etadi.

Ayniqsa, xalqaro sport musobaqalarida davlat madhiyasining yangrashi butun xalq uchun faxrli lahzaga aylanadi. Bu nafaqat sportchining, balki butun millatning yutug‘ini namoyon etadi.

👉 **“Madhiya – millat ruhining ovozi!”**

👉 **“Madhiya yangrasa – Vatanga muhabbat yuraklarda jonlanadi!”**

Yosh avlod uchun davlat madhiyasi tarbiyaviy ahamiyatga ega. Maktablarda madhiyani ijro etish orqali bolalarda Vatanga bo‘lgan muhabbat, davlat ramzlariga nisbatan hurmat va fuqarolik mas’uliyati shakllanadi.

Shuning uchun davlat madhiyasiga ehtirom bilan munosabatda bo‘lish – har bir fuqaroning burchi hisoblanadi. Madhiyani hurmat qilish orqali biz Vatanimizga bo‘lgan sadoqatimizni namoyon etamiz.

5. Davlat ramzlariga hurmat – fuqarolik madaniyati belgisi

Davlat ramzlariga hurmat bilan munosabatda bo‘lish – bu har bir fuqaroning yuksak madaniyati va onglilik darajasini ko‘rsatadigan muhim omil hisoblanadi. Chunki davlat bayrog‘i, gerbi va madhiyasi – bu shunchaki belgilar emas, balki xalqning tarixi, qadriyatlari va mustaqilligini o‘zida mujassam etgan muqaddas timsollardir.

Fuqarolik madaniyati deganda insonning o‘z davlatini hurmat qilishi, uning qonun-qoidalariga rioya qilishi va milliy qadriyatlarga ehtirom bilan munosabatda bo‘lishi tushuniladi. Davlat ramzlariga bo‘lgan munosabat esa aynan shu madaniyatning eng muhim ko‘rsatkichlaridan biridir.

Masalan:

- davlat madhiyasi yangraganda o‘rnidan turib tinglash;
- davlat bayrog‘iga nisbatan ehtiyotkor va hurmat bilan munosabatda bo‘lish;
- davlat gerbidan to‘g‘ri foydalanish;

- ramzlarni haqorat qilmaslik va ularni asrab-avaylash kabi harakatlar fuqarolik madaniyatining amaliy ko‘rinishi hisoblanadi.

 “Ramzlarga ehtirom – Vatanga sadoqat belgisi!”

 “Davlat ramzlarini ulug‘lash – milliy g‘ururni oshiradi!”

Jamiyatda davlat ramzlariga bo‘lgan hurmat qanchalik yuqori bo‘lsa, fuqarolarning o‘z Vatanga bo‘lgan muhabbati va mas’uliyati ham shunchalik kuchli bo‘ladi. Bu esa mamlakatda ijtimoiy barqarorlik va jamiyat birligini ta’minlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Ayniqsa, yoshlar orasida davlat ramzlariga hurmatni shakllantirish orqali ularda fuqarolik mas’uliyati, milliy g‘urur va Vatanga bo‘lgan sadoqat tuyg‘ulari rivojlanadi.

Shuning uchun davlat ramzlariga ehtirom bilan munosabatda bo‘lish – har bir fuqaroning nafaqat huquqiy, balki ma’naviy burchi hamdir. Bu orqali biz o‘z davlatimizga bo‘lgan hurmatimizni amalda namoyon etamiz.

6. Yoshlarda vatanparvarlikni shakllantirishda ramzlarning o‘rni

Yosh avlodni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash har qanday jamiyat uchun muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Bu jarayonda davlat ramzlari – bayroq, gerb va madhiya katta tarbiyaviy ahamiyatga ega bo‘lgan vosita sifatida xizmat qiladi.

Chunki yoshlar avvalo ko‘z bilan ko‘radi, quloq bilan eshitadi va hissiyot orqali qabul qiladi. Davlat bayrog‘ini ko‘rish, madhiyani eshitish yoki gerb tasvirini ko‘z oldiga keltirish ularda Vatanga nisbatan faxr va hurmat tuyg‘ularini shakllantiradi.

Masalan, maktablarda har haftaning boshida davlat madhiyasining ijro etilishi, sinf xonalarida davlat bayrog‘i va gerbining joylashtirilishi bolalar ongida Vatan tushunchasini mustahkamlaydi. Bu esa ularning davlatga bo‘lgan munosabatida ijobiy ta’sir ko‘rsatadi.

👉 ***“Vatanga muhabbat ramzlarga hurmatdan boshlanadi!”***

👉 ***“Yoshlardagi gʻurur – millat kelajagining kafolati!”***

Davlat ramzlari yoshlarda:

- milliy gʻurni oshiradi;
- davlatga boʻlgan hurmatni shakllantiradi;
- fuqarolik masʼuliyatini kuchaytiradi;
- Vatanga sadoqat tuygʻusini rivojlantiradi.

Ayniqsa, sport musobaqalarida Oʻzbekiston bayrogʻining koʻtarilishi yoki davlat madhiyasining yangrashi yoshlarda katta taassurot qoldiradi. Bu orqali ular oʻz mamlakatining yutuqlari bilan faxrlanishni oʻrganadi.

Shuning uchun taʼlim muassasalarida, mahallalarda va yoshlar oʻrtasida oʻtkaziladigan maʼnaviy-maʼrifiy tadbirlarda davlat ramzlaridan foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi.

Davlat ramzlari orqali yosh avlodda Vatanga muhabbat, milliy g'urur va fuqarolik mas'uliyati kabi muhim fazilatlar shakllanadi. Bu esa kelajakda jamiyatning barqaror rivojlanishiga xizmat qiladi.

7. Davlat ramzlarini kundalik hayotda targ'ib qilish yo'llari

Davlat ramzlarini targ'ib qilish faqat bayram kunlari yoki rasmiy tadbirlar bilan cheklanib qolmasligi kerak. Ularni kundalik hayotimizda ham ko'rish, his qilish va ulug'lash muhim ahamiyatga ega. Chunki inson ongida muayyan qadriyatlarni shakllantirish doimiy ta'sir orqali amalga oshadi.

Davlat bayrog'i, gerbi va madhiyasini kundalik hayotda keng targ'ib qilish orqali jamiyatda Vatanga bo'lgan muhabbat va hurmat tuyg'ularini mustahkamlash mumkin.

Quyida davlat ramzlarini kundalik hayotda targ'ib qilishning ayrim samarali yo'llari keltirilgan:

Ta'lim muassasalarida:

- sinf xonalarida davlat ramzlari burchaklarini tashkil etish;

- dars mashg'ulotlarida davlat ramzlari haqida tushuntirish ishlarini olib borish;

- haftaning boshida davlat madhiyasini ijro etish;

- ramzlarga bag'ishlangan ma'naviy soatlar tashkil qilish.

Mahalla va jamoat joylarida:

- mahalla binolarida davlat bayrog'ini o'rnatish;

- jamoat binolarida davlat gerbini joylashtirish;

- davlat ramzlariga bag'ishlangan ko'rgazmalar tashkil qilish.

Ish joylarida:

- tashkilot binolarida davlat bayrog'i va gerbini joylashtirish;

- rasmiy yig'ilishlarni davlat madhiyasi bilan boshlash.

Bunday tadbirlar orqali aholida davlat ramzlariga nisbatan hurmat tuyg'usi kuchayadi. Ayniqsa, yoshlar davlat ramzlarini kundalik hayotda ko'rib o'ssa, ularda Vatanga bo'lgan muhabbat va fuqarolik mas'uliyati mustahkam shakllanadi.

Shuning uchun davlat ramzlarini targ'ib qilish – bu har bir tashkilot, ta'lim muassasasi va jamoatchilikning umumiy vazifasi hisoblanadi.

9. Davlat ramzlariga oid ta'sirchan shiorlar va g'oyaviy fikrlar

Davlat ramzlariga oid ta'sirchan shiorlar targ'ibot ishlarida, ma'naviy tadbirlarda, ta'lim muassasalarida, mahallalarda hamda ommaviy axborot vositalarida keng foydalanish uchun juda muhim hisoblanadi. Qisqa, mazmunli va ta'sirchan shiorlar inson qalbiga tez yetib boradi va unda Vatanga bo'lgan hurmat va muhabbat tuyg'ularini uyg'otadi.

Quyida davlat ramzlariga oid kengaytirilgan shiorlar jamlanmasi keltirilgan:

Bayroq haqida:

- Bayrog‘imiz – erkinligimiz ramzi!
- Bayrog‘imiz – millat iftixori!
- Bayroq baland bo‘lsa – yurt sharafi baland!
- Bayrog‘imizga hurmat – mustaqillikka hurmat!
- Bayroq – Vatanga bo‘lgan muhabbat belgisi!
- Bayrog‘imiz – tinchlik va barqarorlik ramzi!
- Bayroq – xalq birligining timsoli!

Gerb haqida:

- Gerb – milliy qadriyatlar ko‘zgusi!
- Gerb – xalqning tarixi va kelajagi!
- Gerb – Vatan timsoli!
- Gerbga hurmat – davlatga sadoqat!
- Gerb – yurtimiz farovonligi ramzi!
- Gerb – milliy g‘urur manbai!

Gerb – xalq birligining ramzi!

Madhiya haqida:

- Madhiya – xalq yuragining sadosi!
- Madhiya – Vatanga muhabbat qo‘shig‘i!
- Madhiya – millat ruhining ovozi!
- Madhiya yangrasa – g‘urur uyg‘onadi!

- Madhiya – tinchlik va birlik ramzi!
- Madhiya – Vatanga sadoqat ifodasi!
- Madhiya – milliy iftixor timsoli!

Umumiy shiorlar:

- Davlat ramzlari – milliy birlik asosi!
- Davlat ramzlari – xalq faxri!
- Ramzlarga hurmat – fuqarolik burchi!
- Davlat ramzlari – jamiyat birligining kafolati!
- Ramzlar – Vatan timsoli!
- Davlat ramzlarini ulug‘lash – milliy qadriyatlarni asrash demak!

Bunday shiorlardan plakatlar, bannerlar, ijtimoiy tarmoqlar uchun postlar va ma’naviy tadbirlar davomida samarali foydalanish mumkin. Ular aholi, ayniqsa yoshlar o‘rtasida davlat ramzlariga bo‘lgan hurmatni mustahkamlashga xizmat qiladi.